

Adviezen G4

Arbeidstoeleiding van 'Jongeren in kwetsbare posities'

Op 3 februari was er een G4 bijeenkomst van onderwijs (samenwerkingsverbanden, praktijk- en speciaal onderwijs, en MBO's) en vertegenwoordigers van landelijke organisaties (o.a. ministerie OCW/VWS, VNG, Divosa, Cedris en NJI) over arbeidstoeleiding van jongeren in kwetsbare posities. In deze bijeenkomst zijn de volgende adviezen gegeven.

Bestuurlijk

- Integreer de werkgroepen van het Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid, het Ministerie van Onderwijs en de G4 die overleg voeren over het vraagstuk 'jongeren in kwetsbare posities'. Dan ontstaat een meer integrale advisering naar diverse bestuursniveaus en beleidsterreinen.
- Neem regie vanuit de gemeente(n) op de doelgroep 'jongeren in kwetsbare posities' en nodig partijen uit: werkgevers, onderwijs, zorg. Stel een gezamenlijke agenda op in navolging van de landelijke agenda.
- Biedt de mogelijkheid voor pilots en experimenteeruimte zodat onderwijs, werkgevers en zorg sluitende trajecten kunnen maken voor jongeren in kwetsbare posities. Met bijzondere aandacht voor aansluiting op de wijk en lokale werkgelegenheid. Betrek de opbrengsten van de 8 landelijke pilots die gevolgd worden door de interdepartementale werkgroep met VNG en Onderwijsraden.
- Neem op bestuurlijk (gemeente, onderwijs) niveau de verantwoordelijkheid om belemmeringen in wet- en regelgeving weg te nemen (regelvrije zones voor experimenten). Maak daarbij financiële afspraken die de uitvoering ondersteunen.
- Versterk de onderlinge samenwerking tussen Pro, VSO, MBO/Entree zodat zij gezamenlijk de arbeidstoeleiding naar de arbeidsmarkt/werkgevers beter kunnen organiseren.
- Breng alle (sub-)doelgroepen in kaart: ook de jongeren die onder de radar van de instanties zitten. En beoordeel of er voor hen een sluitende aanpak is.
- Draag binnen gemeenten zorg voor afstemming tussen de afdelingen onderwijs, sociale zaken, werkgelegenheid en economische zaken op het dossier 'jongeren in kwetsbare posities'. Met vaste accountmanagers voor onderwijs en arbeidsmarkt. Kies voor een leeftijdsgrens van 27 jaar.
- Stem tussen gemeenten in de regio af dat de gemeente waar de school van de leerling staat de organisatie voor ondersteunende /arbeidstoeleidende trajecten financiert. Zo voorkomen we onnodige uitval als blijkt dat een vorm van arbeidstoeleiding passender is dan onderwijs (stage).

Uitvoering, organisatie en beleid

Algemeen beeld

Ga aan de slag met een concrete groep jongeren (20 – 50). Organiseer voor hen leer-werkplekken en in het verlengde daarvan de aansluiting op de arbeidsmarkt. Combineer waar nodig met hulptrajecten. Door dit te gaan doen zal ondertussen geleerd worden wat een goede aanpak is. Bestuurders zouden zich moeten committeren om belemmeringen weg te nemen. Ervaring leert dat er vaak meer mogelijk is binnen de bestaande regelgeving dan gedacht. Het Ministerie kan hierin adviseren.

Uitvoering

- Wanneer er aandacht is voor bredere talenten dan de cognitieve, is het gemakkelijker om kansen te zien en jongeren te matchen met bedrijven op basis van talenten en competenties. Het ontwikkelingsperspectief (vso) en overgangsdokument geeft hiervoor veel basisinformatie.
- Bedenk dat de doelgroep ‘kwetsbare jongeren’ uit vele subgroepen bestaat die elk een eigen aanpak vraagt. Zoals: ZML, Pro, Cluster 4, jongeren uit detentie, of psychiatrie.
- Als men vanuit onderwijs direct binnenstapt bij bedrijven en in gesprek gaat over mogelijkheden creëer je kansen, proactief contact in begeleiding bevordert duurzame samenwerking van scholen met bedrijven.
- Voor jongeren met arbeidsbeperkingen kan de meester-gezel verhouding in kleine bedrijven zeer ondersteunend zijn (diverse voorbeelden genoemd).
- Goede stageplekken vormen de basis voor latere arbeidsplekken. Investering in samenwerking met bedrijven loont.
- Er is veel behoefte aan een “Harry” op de werkvloer, die werkgevers, collega’s en de jongere zelf kan coachen.
- PrO-, VSO (arbeid)- en MBO- scholen niveau 1 en 2 zouden allen moeten uitdragen dat ze opleiden voor passend werk en dat dat mooie en betekenisvolle leerroutes zijn. Samen met een deel van de leerlingen in het VMBO zou er een uitstroomperspectief Arbeid moeten komen (vergelijkbaar met het VSO).
- Deze jongeren hechten sterk aan een persoonlijke benadering. Als er een klik is met een begeleider zorg dan dat die begeleider betrokken blijft.
- Investeer in praktijkgerichte leeromgevingen op scholen en bedrijven. Kijk als onderwijs waar werk is. Richt je onderwijs daarop. Kies voor baangerichte scholen.
- Er zit een grote groep 17-18 jarigen in de Entree-opleiding die nog niet klaar zijn voor de arbeidsmarkt. Zet in op: het verlengen van het MBO of het creëren van leer-werkplekken om te voorkomen dat ze (jaren) uit zicht verdwijnen.

Wel van belang om onderscheid te maken tussen die jongeren die je m.b.v. bovenstaande werkwijzen met redelijk gemak ergens onderbrengt en diegenen waarvoor je intensiever je best moet doen en dan niet altijd bemiddelbaar blijken. Voor die groep geldt een aantal vraagstukken waarin verschillende partijen een verantwoordelijkheid hebben, en niet altijd duidelijk is wanneer de verantwoordelijkheid van de ene partij ophoudt en die van de andere begint. Vragen die om beantwoording vragen zijn:

- Hoever moet een school gaan bij het zoeken naar een stage, als het lastig blijkt een leerling onder te brengen?
- Hoe wordt slim verbonden tussen leer-werkbedrijven en scholen?
- Hoe kunnen verschillende projecten en ondersteuningsinstrumenten ontschot ingezet worden? (voor de brede groep die ondersteuning bij de toeleiding naar arbeid nodig heeft)
- Hoe voorkom je dat werkgevers overspoeld worden door met elkaar concurrerende scholen die stageplekken zoeken?(Pro-VSO—MBO)

Organisatie en beleid

- Is de doelgroep in beeld? Wie verdwijnen er tussen de mazen (niet-uitkeringsgerechtigden) en welke ondersteuning is daarvoor nodig? Deze vragen zijn nog niet afdoende beantwoord in veel gemeenten, en vragen aandacht en een doortastende aanpak in de samenwerking tussen gemeente en onderwijs.
- PrO, VSO en MBO werken samen vanuit een verbonden visie op arbeidstoeleiding en maken afspraken met stage/werkplekken over inhoud en continuïteit van de begeleiding.
- Onderwijs: verhoud je met werkgevers in de regio om in te schatten voor welke beroepen de komende jaren in deze regio opgeleid moet worden.
- Onderwijs en gemeenten: bundel krachten ook innovatief (zie inspiratie Marco Florijn) om nieuw werk dichtbij in de wijken te organiseren. De benodigde expertise kan hierbij naar de wijken gedecentraliseerd worden.
- Gemeente: bundel middelen en regelingen vanuit verschillende beleidsterreinen, om effectiever en efficiënter te kunnen opereren met meer regelvrijheid.
- Gemeente en onderwijs: werk samen aan het verbinden van ieders netwerken met werkgevers (leerbedrijven).
- Benut het subsidiebeleid als sturingsinstrument op noodzakelijke samenwerking (zie VSV).
- Zorg voor genoeg “Harry’s” op de werkvloer, en benut hiervoor o.a. de opleidingen voor praktijkbegeleiders.
- Zorg gezamenlijk (onderwijs en gemeente) voor heldere communicatie over de wijzen waarop werkgevers ondersteund / gecompenseerd kunnen worden bij de begeleiding van jongeren en organiseren van aanvullende middelen op de loonwaarde van kwetsbare jeugd.
- Zorg voor een goede monitor, bespreek de ontwikkelingen en resultaten.
- Zet een Kosten Baten Analyse in gericht op de kosteneffecten in de levensloop van deze jongeren.
- Leeftijd naar 27 i.v.m. integrale samenwerking.
- Stem met de buurgemeenten af dat de gemeente waar de school van de leerling staat de organisatie voor ondersteunende trajecten financiert. Zou een gemeenschappelijke regeling een oplossing zijn?
- Werk aan een eenduidiger volgsysteem waarbij leerlingen bij een overstap in beeld blijven.